

Història de la ramaderia transhumant al Pirineu oriental

[Rd ripollesdigital.cat/opinio/116263/historia-de-la-ramaderia-transhumant-al-pirineu-oriental](http://ripollesdigital.cat/opinio/116263/historia-de-la-ramaderia-transhumant-al-pirineu-oriental)

Antoni Llagostera Fernández

Aquests dies de confinament estic aprofitant el temps per avançar bastant en documentar una història de la ramaderia transhumant al Pirineu oriental. És un treball per encàrrec del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, que té molt clar que aquesta és una de les seves característiques originals i essencials.

L'estudi històric de l'agricultura ha centrat alguns treballs molt interessants, sota l'epígraf d'història rural, especialment a França, on cal citar, en especial, l'obra pionera de Marc Bloch, *Les caractères originaux de l'histoire rurale française* (1931). Però la ramaderia, malgrat que suposa a l'entorn del 40 per cent de la producció del sector primari, ha estat un camp on l'estudi històric ha estat poc actiu.

És de justícia reconèixer en aquells avantpassats els herois que avui encara treballen en aquest àmbit, tan oblidat, menystingut però essencial

Hi ha una història, un devenir cronològic del món de la ramaderia. La ramaderia no ha estat eterna i immutable, ha tingut alts i baixos i canvis molt importants. Per exemple, els porcs foren animals que feien la transhumància. Avui, fer-ho seria considerat una extravagància.

Ara que la transhumància s'està esvaint, patint un reflux inexorable, resulta important recordar la importància econòmica que va assolir en altres temps i com un dels majors salts tecnològics humans, amb repercussions socials i econòmiques transcendents, va ser la domesticació del bestiar al final del paleolític, en un canvi, la revolució neolítica en deia l'arqueòleg australià Vere Gordon Childe (1892-1957), que va suposar una modificació tant o més profunda que la revolució industrial.

El Pirineu oriental, com a àmbit ramader transhumant, té algunes característiques que el fan molt original. Estem en una àrea on a més del clàssic moviment nord-sud de la transhumància castellana o aragonesa, o del país de Foix i de Tolosa de Llenguadoc, hi ha un moviment est-oest, des dels cims del Pirineu oriental (Carlit i Puigmal) cap les planes de l'Empordà i el Rosselló.

En el nostre cas tenim uns altres elements històrics que varen tenir una gran rellevància en l'esdevenir de la ramaderia transhumant, l'existència d'un seguit d'importants monestirs que tingueren un paper extraordinari: Sant Miquel de Cuixà, Sant Martí del Canigó, Santa Maria de Ripoll, Sant Joan de les Abadesses i Sant Pere de Camprodon, varen dominar durant segles zones de pastures d'estiu essencials per la transhumància de la zona.

Ara, que cada vegada més ens estem allunyant del món de la ramaderia, de l'agricultura i de la mineria, del primer sector econòmic, que percebem llunyà aquest món, és de justícia reconèixer en aquells avantpassats els herois que avui encara treballen en aquest àmbit, tan oblidat, menystingut però essencial.